

Temat: Korzystaj ze słowników!

Przeczytaj informacje zaczerpnięte z różnych rodzajów słowników (podręcznik str. 295), przeanalizuj objaśnienia haseł (ćwiczenie 1) i wykonaj ćwiczenia:

1. Wpisz numer słownika, z którego pochodzi dane hasło.

słownik wyrazów bliskoznacznych (1) • słownik frazeologiczny języka polskiego (2)
 słownik ortograficzny (3) • Słownik wydarzeń, pojęć i legend XX wieku (4)
 słownik poprawnej polszczyzny (5) • słownik języka polskiego (6)

Państwo: [...] Kraj: *Sąsiedni kraj*. [...] Mocarstwo: *Wielkie, potężne, ościenne mocarstwo*. [...] Rzeczpospolita: *Rzeczpospolita demokratyczna*. Królestwo: *Królestwo średniowieczne*.

król **1. k.** dziedziczny, elekcyjny (obieralny) <władca koronowany>; **k.** cygański. **2. k.** nafty, stali itp. <potentat finansowy w pewnej gałęzi produkcji (nafty, stali itp.)>. **3. k.** karowy, kierowy, pikowy, treflowy <figura w kartach>. **4. hist. k.** kurkowy <zwycięzca w zawodach kurkowych (w strzelaniu do rzutków)>. **5. k.** malowany <nominalny, bez władzy>. **6. k.** szachowy <figura w szachach>: (Za)szachować króla. **7. przen. k.** ptaków (zwykle o orle), **k.** lasów (o dębie lub o myśliwym [...]). **k.** artystów, poetów itp. <najlepszy w swoim zawodzie>. **k.** zwierząt <lew>. **8. posp.** Królu złoty, mój królu <poufały zwrot, używany zwłaszcza przy proszeniu kogo o co> [...]. **9.** Trzech Króli, Święto Trzech Króli <chrześcijańskie święto kościelne przypadające 6 stycznia>. **10. pot. żart.** Za króla Ćwieczka, za króla Gwoździka <za bardzo dawnych, pierwotnych czasów>.

królewiatko **1. książk. pieszcz.** «o dziecku królewskim» **2. histor.** «samowładny magnat, władca małego kraju»
n II, N. ~kiem; lm D. ~tek.

królowa *ż. odm. jak przym., B. królową (nie: królowę), W. królowo (nie: królowa).*

„KRÓL ROCK’N’ROLLA” lub po prostu „Król”, przydomek rock’n’rollowego piosenkarza amer. Elvisa Presleya (1935–77), w połowie lat 50. XX w. przedmiotu szalonego uwielbienia młodzieży. Początkowo [...] stał się popularnym piosenkarzem stylu country-and-western, a potem rock’n’rolla i rhythm-and-bluesa. Jego płyty sprzedawały się w milionach egzemplarzy, a występy ściągały tłumy wrzeszczących małałatów. Z wielkim powodzeniem grał w filmach i w TV. [...] Wielu uważa go za jednego z głównych twórców muzyki i kultury rocka. Dwupiętrowy dom „Graceland” w Memphis w stanie Tennessee (USA), gdzie Presley mieszkał w 1957–77, stał się atrakcją turystyczną i ściąga tłumy odwiedzających. Wielu fanów nie uwierzyło w jego przedwczesną śmierć, a na poparcie legendy cytuje się wypowiedzi świadków, którzy ręką głową, że go widzieli.

król -ła, -lowi, -łów, ale Trzech Króli (święto); Wyspa Króla Jerzego

2. Zapisz, w których słownikach znajdziesz poniższe informacje. Możesz podać więcej niż jeden typ słownika.

informacje o poprawnym zapisie wyrazu – _____

przykłady użycia wyrazu w zdaniu – _____

informacje gramatyczne o wyrazie – _____

związki frazeologiczne – _____

wyrazy bliskoznaczne – _____

3. Uzupełnij poniższy tekst tak, aby powstała reklama wybranego przez siebie słownika.

Na rynku księgarskim właśnie pojawiła się wyjątkowa książka: „_____”. Nie trzeba chyba nikogo przekonywać, że słownik ten jest potrzebny każdemu _____.

Wystarczy znać _____, aby bez trudu z niego korzystać. Zamieszczone w nim hasła zawierają informacje _____, jest więc bardzo przydatny w _____. Warto też po niego sięgnąć, kiedy _____.

„_____” – każdy powinien go mieć!

4. Ułóż krótką historię pod tytułem „Za króla Ćwiczka, za króla Gwoździka”. Wykorzystaj co najmniej 5 informacji z haseł słownikowych z ćwiczenia 1.
